

dat die keizer ook nadien asyl was blijven bieden. Hitler zag hij vóór en na de *Machtübernahme* als een gewetenloos avonturier die niet alleen over Duitsland maar over gans Europa het grootste onheil zou brengen. Het viel Oster gemakkelijker dan menig ander officier om telkens nieuw bewijsmateriaal voor dat inzicht te verwerven: kort na '33 werd hij ingedeeld bij het *Amt Ausland-Abwehr*, de grote centrale voor het verzamelen van militaire inlichtingen, waar men uiteraard ook veel te weten kwam van wat zich in Duitsland afspeelde. Oster werd er hoofd van de *Zentralabteilung* die belast was met alle algemeen-organisatorische en administratieve werkzaamheden ten behoeve van de gehele dienst. In die functie kon hij zich een gedetailleerd beeld vormen van de opbouw van Hitlers *Wehrmacht*, bovendien bleven Hitlers offensieve plannen hem niet verborgen: het *Amt Ausland-Abwehr* was in '38 aan het *Oberkommando der Wehrmacht*, toen dat opgericht werd, toegevoegd en als onderdeel van het OKW werd de *Abwehr* (wij zullen nu maar die kortere benaming gebruiken) telkens over die plannen ingelicht, zij moest bovendien regelmatig (men denke aan het smokkelen van de uniformen uit Nederland) bepaalde acties uitvoeren welke op die offensieven afgestemd waren.

Een van de officiële functies van de *Abwehr* was het onderhouden van contact met de in Berlijn geaccrediteerde buitenlandse militaire attachés. Jegens diegenen hunner die hij meende te kunnen vertrouwen, maakte Oster geen geheim van zijn opvattingen. Hij was openhartig op het dierste af. Toen in '38 na de *Anschluss* het hoofd van de Oostenrijkse militaire inlichtingendienst, *Oberstleutnant* Erwin Lahousen, in Berlijn chef werd van *Abwehr-II* (de afdeling voor het voorbereiden van sabotage-acties), was het eerste dat deze van Oster te horen kreeg: '*Sie müssen sich darüber klar sein dass an der Spitze des Reiches ein Verbrecher steht.*'¹ Enkele maanden later, ten tijde van de Sudetencrisis, had Oster samen met gelijkgezinde officieren een plan voorbereid om Hitler in zijn *Reichskanzlei* te overvallen en uit te schakelen: een toeval had de uitvoering verhinderd. Oster had toen al vele vertrouwelijke gesprekken gevoerd met een Nederlands leeftijdgenoot, beroepsofficier als hij, kapitein (later majoor) Gijsbertus Jacobus Sas, die in '36, toen ons land weer een militair attaché in Berlijn kreeg, in die functie benoemd was. Oster en Sas kenden elkaar sinds het begin van de jaren '30 en Sas had niet alleen voor het inzicht maar vooral voor de zedelijke moed van zijn Duitse relatie die spoedig zijn beste vriend werd, de grootst mogelijke bewondering gekregen. In '37 had Sas Berlijn verlaten; hij was in Den Haag hoofd geworden van de afdeling operaties van de generale staf, maar na de bezetting

¹ Aangehaald door G. Buchheit: *Der deutsche Geheimdienst* (1966), p. 143-44.